

* Česká národní banka

Michal Janovec

* ČNB

- * Je právnická osoba veřejného práva
- * ČNB je ústřední bankou České republiky, orgánem vykonávajícím **dohled nad finančním trhem** a orgánem **příslušným k řešení krize na finančním trhu**.
- * Je zřízena Ústavou České republiky a svou činnost vyvíjí v souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., o České národní bance

* **Zakotvení**

- * Podle článku 98 Ústavy ČR a v souladu s primárním právem EU je hlavním cílem činnosti ČNB péče o cenovou stabilitu

- * Pomocí měnověpolitických nástrojů

- * Péče o finanční stabilitu

- * Podpora hospodářské politiky státu

* **Cíle**

- * V souladu se svým hlavním cílem ČNB určuje měnovou politiku, vydává bankovky a mince, řídí a dohlíží na peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank.
- * Vykonává dohled nad finančním trhem

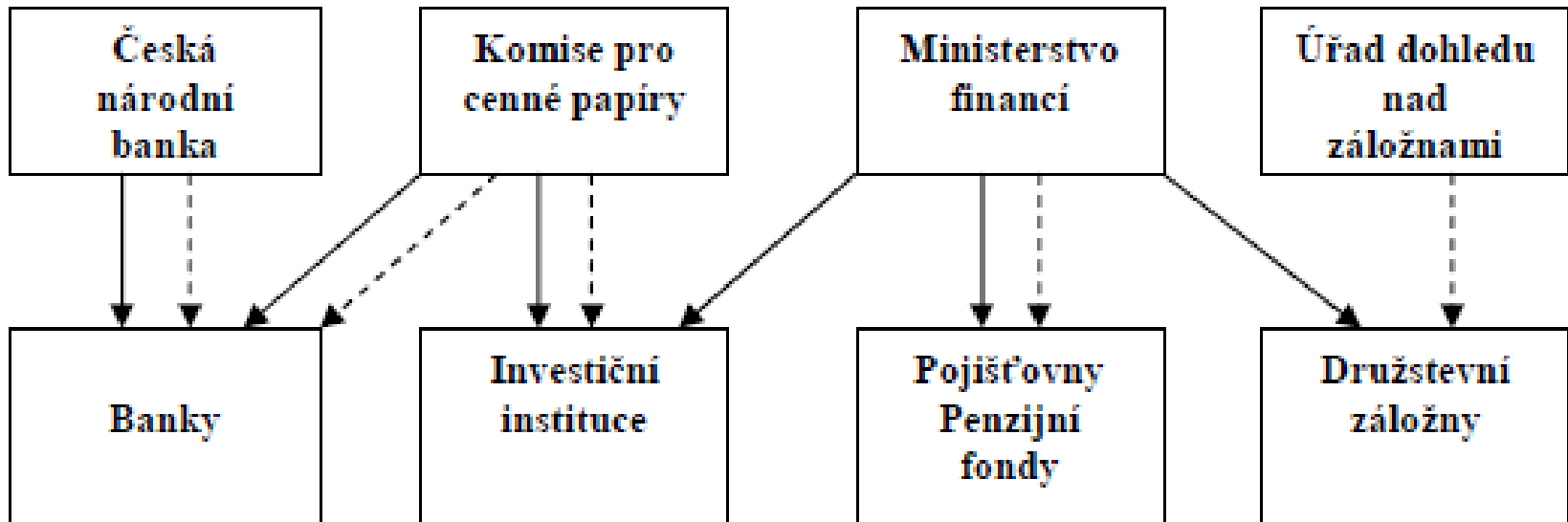
* **Činnosti**

- * Její deklarovanou úlohou je zajistit stabilitu cenového indexu (což není totožné jako stabilita cen).
- * ČNB usiluje o plnění uvedené úlohy v rámci měnově politického režimu nazývaného cílování inflace.
- * Rozhodování bankovní rady ČNB o nastavení základních úrokových sazeb

* Měnová politika

*V souhrnu tzn. dohled nad bankovním sektorem, kapitálovým trhem, pojišťovnictvím a penzijním připojištěním, družstevními záložnami, devizový dohled a dohled nad institucemi elektronických peněz. ČNB stanoví pravidla, která chrání stabilitu celého finančního trhu

*Dohled nad finančním trhem

*Sjednocený dohled

* V rámci strukturace integrovaného dohledu, který byl konsolidován v České do roku 2007 - **sektorový model**

- sekce bankovního dohledu,
- sekce dohledu nad pojišťovnami a
- sekce ohledu nad kapitálovým trhem,

* Od 1. ledna 2008 **funkcionální model**.

- sekce dohledu nad finančním trhem,
- sekce regulace a analýz finančního trhu a
- sekce licenčních a sankčních řízení.

* **Sjednocený dohled v ČR**

- * funkcionální model prostřednictvím tří sekcí
  - * sekce dohledu nad finančním trhem,
  - * sekce regulace a analýz finančního trhu
  - * sekce licenčních a sankčních řízení.

Jedná se tedy o funkcionální model s několika sekcemi, integrovaný v rámci jediné instituce

* Sekce dohledu ČNB

- * **Sektorový model, resp. odvětvový model,**
  - * **formuje dohledovou strukturu, v níž jsou finanční regulace a dohled institucionálně uspořádány podle základních sektorů finančního zprostředkování (větší či menší míra oddělení dohledových institucí pro jednotlivé segmenty trhu, tedy bankovníctví, pojišťovnictví atd)**
- * **Funkcionální model**
  - * **v sobě zahrnuje řešení, kde finanční regulace a dohled sleduje ochranu jednotlivých funkcí finančního systému (tento model se opírá o typologii jednotlivých tržních selhání, proto odděluje ochranu investorů a spotřebitelů zaměřenou na férové využívání trhů, obezřetnostní regulaci a dohled, stabilitu finančního systému a ochranu hospodářské soutěže)**

* **Finanční dohled**

Základní modely				
Státy	Sektorový model	Mezi sektorový-funkcionální model (twin-peaks - dva orgány dohledu)	Mezi sektorový-integrovaný model bez účasti centrální banky	Mezi sektorový-integrovaný model s účasti centrální banky
V Evropské Unii	Bulharsko, Kypr, Řecko, Litva, Lucembursko, Rumunsko, Slovinsko, Španělsko	Belgie, Francie, Itálie, Nizozemí, Portugalsko, Velká Británie	Dánsko, Estonsko, Maďarsko, Lotyšsko, Malta, Polsko, Švédsko	Rakousko, Česká Republika, Finsko, Německo, Irsko, Slovensko
Mimo EU		Austrálie, Kanada, USA	Japonsko, Norsko	

* Využití modelů dohledu

Zdroj: SHOEMAKER. D.: Financial Supervision in the EU (2011)

- * Česká národní banka má monopolní právo vydávat bankovky a mince včetně mincí pamětních.
- * Dbá o plynulý a hospodárný peněžní oběh,
- * spravuje zásoby peněz,
- * stahuje z oběhu a ničí opotřebované bankovky a mince a vyměňuje poškozené peníze za nové

* Emise oběživa a peněžní oběh

- * Do devizové činnosti patří především správa devizových rezerv, operace na devizovém trhu a devizová regulace.
- * Správa devizových rezerv má za cíl udržovat a eventuálně zvyšovat hodnotu devizových rezerv, zabezpečovat devizovou likviditu země.
- * Devizové rezervy se skládají z cenných papírů denominovaných v cizích měnách, hotovosti a zlata.

* Devizová činnost

- * ČNB stanoví pravidla provádění platebního styku bankami i nebankovními subjekty. Například lhůty zúčtování, pravidla pro vydávání a užívání elektronických platebních prostředků (např. platebních karet) a pro bezpečné fungování platebních systémů.
- * Provozuje systém mezibankovního platebního styku CERTIS a dále systém trhu krátkodobých dluhopisů SKD.
- * Vede účty a poskytuje služby platebního styku zejména státu a bankám

* Platební styk a zúčtování bank

* Česká národní banka stanoví
vyhláškami (tzv. emisní vyhlášky) mj.

a) nominální hodnoty, rozměry, hmotnost, materiál, vzhled a další náležitosti bankovek a mincí a jejich vydání do oběhu,

b) ukončení platnosti bankovek a mincí a způsob a dobu jejich výměny za jiné bankovky a mince.

*** ČNB jako
normotvůrce**

* ČNB **spolu s MF ČR** připravuje a předkládá vládě návrhy Z v oblasti měny a peněžního oběhu...

* ČNB spolupracuje s MF ČR na přípravě návrhů Z v oblasti... platebního styku, regulace vydávání elektronických peněz...

*** ČNB jako
předkladatel Z**

- * finanční zprostředkování (obchody s penězi na finančním trhu);
- * **realizace platebního styku** (s výnosy zejména ve formě „**poplatků**“ a provizí za bankou provedené služby v oblasti platebního styku);
- * **emise bezhotovostních peněz** (jedná se o funkci bankovního sektoru jako celku, základ emise bezhotovostních peněz spočívá v procesu multiplikace bankovních depozit)

* **Role komerčních (obchodních) bank**

- * ČNB poskytuje bankovní služby pro stát a veřejný sektor.
- * Vede účty organizacím napojeným na státní rozpočet (finanční a celní úřady, Česká správa sociálního zabezpečení, úřady práce, příspěvkové organizace, státní fondy)
- * Banka je politicky nezávislá (garantováno Ústavou, zákonem o ČNB a postavením bankovní rady);
- * zodpovídá se dvakrát ročně Poslanecké sněmovně

* Co ještě?

- * Nejvyšším řídicím orgánem České národní banky je sedmičlenná Bankovní rada.
- * guvernér ČNB, dva viceguvernéři a další čtyři členové bankovní rady.
- * Členy bankovní rady na dobu 6 let jmenuje a odvolává prezident (bez nutnosti kontrasignace nebo souhlasu jiného ústavního orgánu).
- * Rada přijímá svá rozhodnutí prostou většinou hlasů, je usnášeníschopná, je-li přítomen guvernér, nebo jím pověřený předsedající viceguvernér a alespoň další tři její členové

* Bankovní rada

* <https://www.youtube.com/watch?v=OH40BKvJ>
Zno

* **Kvantitativní
uvolňování**